ئوقۇتۇش ۋە ئوقۇش سۈپىتىنىڭ تەڭ ئۆسۈشى داۋامدا سەنئەتنىڭ چىن مەنىسى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش داۋامدا سەنئەت بىلەن شۇغۇللىنىشتىكى ئەسلىي مەقسەتنى تاۋلىغىلار

(بېشى 1 - بەتتە)

مەكتەپ قۇرۇلغانلىقىنىڭ 70 يىللىقىنى يېڭى باشلىنىش نۇقتىسى قىلىپ، پارتىيەنىڭ مائارىپ فاڭجېنىنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەخلاق ئارقىلىق ئادەم تەربىيەلەش تۈپ ۋەزىپىسنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، كەڭ ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى يېتەكلەپ مەدەنىيەت ئىشەنچىنى چىڭىتىپ، ئېسىل ئەنئەنىنى ئەۋج ئالدۇرۇپ، توغرا يولدا چىڭ تۇرۇپ يېڭىلىق يارىتىشتا چىڭ تۇرۇپ، ئوقۇتۇش ۋە ئوقۇش سۈپىتىنىڭ تەڭ ئۆسۈشى داۋامدا سەنئەتنىڭ چىن مەنىسى ئۈستىدە ئىزدىنىپ، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش داۋامدا سەنئەت بىلەن شۇغۇللىنىشتىكى ئەسلىي مەقسەتنى تاۋلاپ، جۇڭخۇا مۇنەۋۋەر ئەنئەنىۋى مەدەنىيىتىگە ۋارىسلىق قىلىش، سوتسىيالىستىك مەدەنىيەت كۈچلۈك دۆلىتى قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن يېڭى، تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشنى ئۈمىد قىلىمەن.

جۇڭگو شىجۈ تىياتىرى شۆيۈەنىنىڭ ئاساسى بولغان مەدەنىيەت مىنىستىرلىقى شىجۈ تىياتىرىنى ياخشىلاش ئىدارىسى شىجۈ تىياتىرى تەجرىبە مەكتىپى 1950 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ، يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن دۆلەت ئۇيۇشتۇرغان تۇنجى شىجۈ تىياتىرى مائارىپ ئاپپاراتى. يېقىندا جۇڭگو شىجۈ تىياتىرى شۆيۈەندىكى بىرقىسىم ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار ۋەكىللىرى باش شۇجى شى جىنپىڭغا خەت يېزىپ، شۆيۈەنىنىڭ 70 يىلدىن بۇيانقى تەرەققىيات ئەھۋالىنى دوكلات قىلىپ، شىجۈ تىياتىرى ئىشلىرىنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن كۈچ قوشۇش ئورتاق يۈرەك ساداسىنى ئىپادىلىدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

يۇقۇمدىكى بېكىتىلگەن قوبۇل قىلىپ داۋالايدىغان دوختۇرخانا. چېن چۈەنگو قۇتقۇزۇش - داۋالاش كۈچى، داۋالاش ئۈسكۈنىلىرى، دورا بىلەن تەمىنلەش، تارقىلىشچان كېسەللىك ئىلمى بويىچە تەكشۈرۈش قاتارلىق ئەھۋاللارنى تەپسىلىي ئىگىلىدى ھەم سىن سىستېمىسى ئارقىلىق كېسەللىك ئالامىتى كۆرۈلمىگەن يۇقۇملانغۇچىلار بىلەن سەممىي پاراڭلىشىپ، ئۇلارنى ئىشەنچىنى ئاشۇرۇپ، ئۈمىدۋار روھىي ھالەتنى ساقلاپ، دوختۇر - سېسترالارغا پائال ماسلىشىپ، بالدۇراق دوختۇرخانىدىن چىقىشنى قولغا كەلتۈرۈشكە ئىلھاملاندۇردى.

چېن چۈەنگو تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش جەريانىدا مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: ئىشەنچىنى چىڭىتىش، جاپا - مۇشەققەتتە بىللە بولۇش، ئىلمىي ئالدىنى ئېلىش - داۋالاش، دەل جايىدا تەدبىر يۈرگۈزۈش ئومۇمىي تەلەپىنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇپ، خەلقنى ھەممىدىن ئەلا بىلىش، ھاياتلىقنى ھەممىدىن ئەلا بىلىشتە چىڭ تۇرۇپ، تېخىمۇ كۈچلۈك، ئۈنۈملۈك تەدبىرلەر ئارقىلىق يۇقۇمنىڭ ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەشتىن ئىبارەت بۇ مەيدان قاتتىق جەڭنى پۈتۈن كۈچ بىلەن ياخشى قىلىپ، ھەر مىللەت ئاممىنىڭ ھاياتى بىخەتەرلىكى ۋە تەن ساغلاملىقىنى قەتئىي قوغداش كېرەك. تەكشۈرۈش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈپ، نوكلېئىك كىسلاتاسىنى تەكشۈرۈشتىكى ھەرقايسى ھالقىلارنى ئۈنۈملۈك جىپسىلاشتۇرۇش، يوچۇقسىز ئۇدۇللاشتۇرۇشنى كۈچەيتىپ، بىخەتەر، يۇقىرى ئۈنۈملۈك بولۇشنى، سانلىق مەلۇماتنىڭ توغرا بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك. تارقىلىش يوللىرىنى ئۈزۈپ تاشلاپ، مىنۇت - سېكۇنتنى قولدىن بەرمەي تارقىلىشچان كېسەللىك ئىلمى بويىچە تەكشۈرۈشنى قانات يايدۇرۇپ، يېقىندىن ئۇچراشقۇچىلار، ئىككىلەمچى يېقىندىن ئۇچراشقۇچىلارنى ئومۇميۈزلۈك، دەل جايىدا ئىز قوغلاپ رەتكە تۇرغۇزۇپ تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، تولۇق قاپلاشقا، چۈشۈپ قالماسلىققا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەش تەدبىرلىرىنى ئىنچىكە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، بالدۇر بايقاش، بالدۇر دوكلات قىلىش، بالدۇر ئايرىش، بالدۇر داۋالاشتا چىڭ تۇرۇپ، رايونغا ئايرىلغان، دەرىجىگە ئايرىلغان دەل جايىدا ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەش تەدبىرلىرىنى پۇختا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىنچىكە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، بىرلىشىپ ئالدىنى ئېلىش، بىرلىشىپ تىزگىنلەش سىستېمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، نۇقتىلىق ھالقىلارنى قاتتىق ياخشى تۇتۇپ، ئادەم زىچ توپلىشىدىغان مەيدان - سورۇن ۋە نۇقتىلىق ئورۇنلارنى باشقۇرۇش - تىزگىنلەشنى كۈچەيتىپ، تاشقى جەھەتتە سىرتقا تارقىلىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئىچكى جەھەتتە كېڭىيىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش مۇداپىئە لىنيەسىنى قەتئىي ساقلاش كېرەك. ئىلمىي قۇتقۇزۇش - داۋالاشنى قانات يايدۇرۇپ، «تۆتنى مەركەزلەشتۈرۈش» پرىنسىپىنى قاتتىق ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، دۆلەت سەھىيە - ساغلاملىق كومىتېتى ئېلان قىلغان ئەڭ يېڭى دىياگنوز قويۇش - داۋالاش لايىھەسى بويىچە، جۇڭخۇا تېبابىتى بىلەن غەرب تېبابىتىنى بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، ئۆتكەلنى ئالدىغا سۈرۈپ، ئىلمىي داۋالاش كېرەك. مۇلازىمەت كاپالىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئاما كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەرگە پائال ئىنكاس قايتۇرۇپ، ۋاقتىدا چۈشەنچە بېرىپ گۇماننى تۈگىتىپ، قىيىنچىلىقى، ئارزۇ - تەلىپىنى پۈتۈن كۈچ بىلەن ھەل قىلىش كېرەك؛ ئىلمىي مۇداپىئەلىنىش بىلىملىرىنى كەڭ ئومۇملاشتۇرۇپ، ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىنىڭ مەدەنىيلىك ساپاسى ۋە ئۆزىنى مۇداپىئەلىنىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشكە يېتەكچىلىك قىلىش ۋە ياردەم بېرىش كېرەك؛ كۆپ خىل تەدبىرنى تەڭ قوللىنىپ، ئاھالىلەرنىڭ زۆرۈر تۇرمۇش لازىمەتلىكلىرى ۋە سۇ، توك، گاز، پار بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىشنى كۈچەيتىش كېرەك. خىزمەت مەسئۇلىيىتىنى چىڭىتىپ، كەڭ پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ئاممىنىڭ ياخشى سىردىشى ۋە يۆلەنچۈكى بولۇپ، ئىشنى نەق جايىدىن باشلاپ، ئىشنىڭ ئىنچىكە يېرىگە كۈچ سەرپ قىلىپ، ھەقىقىي تۈردە تۈرلۈك دەل جايىدا ئالدىنى ئېلىش - تىزگىنلەش تەدبىرلىرىنى پۇختا تۇتۇپ، ئىنچىكە تۇتۇپ، جايىدا تۇتۇپ، يۇقۇمنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يۇقۇمغا تاقابىل تۇرۇشنىڭ پولات ئىستىھكامىنى مۇستەھكەملەش كېرەك.

ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن لى پېڭشىن، لى يىفېي، ليۇ سۇشې، ياڭ يۇڭ قاتارلىقلار بىللە تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلدى.

---

3 - قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنەيلى، ئىزچىللاشتۇرايلى
تىرىشىپ يېڭى دەۋردىكى جۇڭگوچە سوتسىيالىستىك شىنجاڭ قۇرۇپ چىقايلى

ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە 3 - قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىدىن لېكسىيە سۆزلىدى

يېڭى دەۋردىكى پارتىيەنىڭ شىنجاڭنى ئىدارە قىلىش تەدبىرىنى تولۇق، دەل جايىدا ئىزچىللاشتۇرۇپ، ھازىرقى تۈرلۈك خىزمەتلەرنى قىلچە بوشاشتۇرماي ياخشى تۇتۇش كېرەك

پۈتۈن تاراتقۇ مۇخبىرلىرىمىز **جاڭ يەنفاڭ، جاۋ جيۈن** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ بۆلۈم باشلىقى لى يىفېي، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ شۇجىسى، رېۋىزىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ياڭ شىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە 3 - قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىدىن لېكسىيە سۆزلىدى.

10 - ئاينىڭ 20 - كۈنى، لى يىفېي ئاپتونوم رايوندىكى ئۆلكە، مىنىستىر دەرىجىلىك دەم ئېلىشقا، پېنسىيەگە چىققان كادىرلار، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمى، ئىشتات ئىشخانىسى، پېشقەدەم كادىرلار ئىدارىسى، پارتىيە كومىتېتى پارتىيە مەكتىپى(مەمۇرىيەت شۆيۈەنى) ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق «ئەلراينى بىلىش، ئەلگە نەپ يەتكۈزۈش، ئەلنى مايىل قىلىش» بويىچە كەنتتە تۇرۇش خىزمىتى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ئىشخانىسىدىكى پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلارغا لېكسىيە سۆزلىدى. لى يىفېي مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: يېڭى دەۋردىكى پارتىيە قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىي تەلىپىنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، پارتىيەنىڭ ئومۇميۈزلۈك رەھبەرلىكىدە چىڭ تۇرۇپ ۋە ئۇنى كۈچەيتىپ، كۈچلۈك كادىرلار قوشۇنى قۇرۇپ، پۇختا ئاساسىي قاتلام تەشكىلات سىستېمىسىنى بەرپا قىلىپ، ئەسقاتىدىغان ئاما خىزمىتى مېخانىزمىنى شەكىللەندۈرۈش كېرەك. غايە - ئېتىقاد تەربىيەسىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، سىياسىي جەھەتتىكى چېنىقىش ۋە سىياسىي ساپانى پەرقلەندۈرۈشنى كۈچەيتىپ، يېتىشتۈرۈش، تەربىيەلەش سالمىقىنى زورايتىپ، پارتىيەگە سادىق، ئەخلاقلىق ھەم قابىلىيەتلىك يۇقىرى ساپالىق ئاز سانلىق مىللەت كادىرلار قوشۇنى قۇرۇشنى مۇھىم ۋەزىپە سۈپىتىدە بوشاشماي دائىم تۇتۇش كېرەك؛ مىللەت روھى ۋە دەۋر روھىنى ئەۋج ئالدۇرۇپ، توغراق روھى ۋە بىڭتۇەن روھىنى ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، ھەر دەرىجىلىك كادىرلارنى يېڭى دەۋردە چېگرا رايوندا يىلتىز تارتىپ، چېگرا رايونغا ئۆزىنى بېغىشلاشقا رىغبەتلەندۈرۈش كېرەك.

لى يىفېي مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: يۈكسەك سىياسىي ئاڭلىقلىق، ئىدىيە ئاڭلىقلىقى، ھەرىكەت ئاڭلىقلىقى بىلەن 3 - قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. يىغىننىڭ روھىي ماھىيىتىنى چوڭقۇر ئۆگىنىپ، ئۆزلەشتۈرۈپ، دائىملاشقان ئۆگىنىش مېخانىزمىدىن ياخشى پايدىلىنىپ، پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلارنى مۇددەتكە، تۈركۈمگە بۆلۈپ سىستېمىلىق تەربىيەلەپ، پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلارنىڭ ئۆگىنىشىنىڭ تولۇق قاپلىنىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك؛ ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى كۆپ خىل شەكىلنى قوللىنىپ، يىغىن روھىنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، كىشىلەر قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئېلىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشى كېرەك؛ يېڭى دەۋردىكى پارتىيەنىڭ شىنجاڭنى ئىدارە قىلىش تەدبىرىنى تولۇق، دەل جايىدا ئىزچىللاشتۇرۇپ، ھازىرقى تۈرلۈك خىزمەتلەرنى قىلچە بوشاشتۇرماي ياخشى تۇتۇپ، نۇقتىلىق ۋەزىپىلەرنى ماددىمۇماددا، تۈرمۇتۈر ئىنچىكىلەشتۈرۈپ، پارچىلاپ، يولداش شى جىنپىڭ يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەدبىر - ئورۇنلاشتۇرمىلىرىنىڭ شىنجاڭدا ئەمەلىيلىشىپ يىلتىز تارتىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

10 - ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، ياڭ شىن ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە سىستېمىسىدا 3 - قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىدىن لېكسىيە سۆزلىگەندە مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە ئورگانلىرى شىنجاڭ خىزمىتى باش نىشانىنى مەھكەم ئىگىلەپ، شىنجاڭنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش، شىنجاڭنى ئىتتىپاقلىشىپ مۇقىم قىلىش، شىنجاڭنى مەدەنىيەت ئارقىلىق ئوزۇقلاندۇرۇش، خەلقنى بېيىتىپ شىنجاڭنى روناق تاپقۇزۇش، شىنجاڭنى ئۇزاققىچە گۈللەندۈرۈشتە چىڭ تۇرۇشى كېرەك. بىر قولدا بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى تۇتۇش، بىر قولدا پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ۋە چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى تۇتۇشتا چىڭ تۇرۇپ، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشى ئىنتىزامىنىڭ مۇھىم باسقۇچلۇق نەتىجىلىرى ۋە چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ مۇتلەق غەلىبىسىنى سىجىل مۇستەھكەملەپ ۋە قوغداپ، ئىستىل دۇرۇس، كەيپىيات توغرا بولغان سىياسىي ئېكولوگىيە بەرپا قىلىش كېرەك.

ياڭ شىن مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە ئورگانلىرى 3 - قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھى، بولۇپمۇ باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ مۇھىم سۆزىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇشنى ھازىر ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدىكى مۇھىم سىياسىي ۋەزىپە قىلىپ، ئۆگىنىش، مۇھاكىمە قىلىشنى پۇختا قانات يايدۇرۇپ، كەڭ تەشۋىق قىلىپ، لېكسىيە سۆزلەپ، چوڭقۇر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىپ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە خىزمىتىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى چەكلەپ تۇرۇۋاتقان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى ئۈنۈملۈك ھەل قىلىشى كېرەك. سىياسىي نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، يىغىن روھىنى زىچ چۆرىدەپ ئەھۋالنى ئىز قوغلاپ نازارەت قىلىش، دەل جايىدا نازارەت قىلىشنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يولداش شى جىنپىڭ يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەدبىر - ئورۇنلاشتۇرمىلىرىنىڭ شىنجاڭدا ئەمەلىيلىشىپ يىلتىز تارتىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، ئىتتىپاق - ئىناق، ئاۋات - باي، مەدەنىي بولغان، تەرەققىي قىلغان، خاتىرجەم ياشايدىغان، خۇشال - خۇرام ئىشلەيدىغان، ئېكولوگىيەسى ياخشى بولغان يېڭى دەۋردىكى جۇڭگوچە سوتسىيالىستىك شىنجاڭ قۇرۇپ چىقىش ئۈچۈن بوشاشماي كۈرەش قىلىشى كېرەك.

(بېشى 1 - بەتتە)

قاراقاش ناھىيەسى كەسىپلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئارقىلىق ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشقا تۈرتكە بولۇپ، نامراتلارنى يۆلەش تۈرى ئارقىلىق كىرىمنى ئاشۇرۇشقا تۈرتكە بولۇپ، تولۇق كاپالەتلەندۈرۈش ئارقىلىق قايتا نامراتلىشىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، تۈرلۈك پۇختا تەدبىرلەر ئارقىلىق نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش ئاساسىنى پۇختىلاپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىشنىڭ نەتىجە - ئۈنۈمىنى قولغا كەلتۈردى، پۈتۈن ناھىيەدە نامراتلىق يۈز بېرىش نىسبىتى 2014 - يىلدىكى 35.22%تىن 2019 - يىلدىكى 7.1%كە تۆۋەنلىدى. بۈگۈنكى كۈندە، بۇ سان نۆللەشتى.

كەسىپ ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەشتە مەنبەدىن يۆلەش

گەرچە خىزمەت قىلغىنىغا پەقەت بەش ئاي بولغان بولسىمۇ، لېكىن مەمەتئابدۇللا ھەسەن بۈگۈنكى كۈندە شىنجاڭ مېيبىتى گۇرۇھى چەكلىك شىركىتى تەڭشەش 2 - بۆلۈمىنىڭ سېخ مۇدىرى بولۇپ، ئايلىق مائاشى 3000 يۈەنگە يەتتى.

مەمەتئابدۇللا قاراقاش ناھىيەسى زاۋا بازىرى لەڭگەر كەنتىدىن. تۆت يىل ئىلگىرى، ئۇ پۇل تېپىش ئۈچۈن ئىچكىرى رايونلارغا بېرىپ كاۋاپ سېتىپ، پۇل تېپىپ ئائىلىسىنى قامداپ كەلگەنىدى. لېكىن ئاتا - ئانىسىنىڭ يېشىنىڭ بارغانسېرى چوڭىيىشىغا ئەگىشىپ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشقا توغرا كەلدى، بۇ يىل 5 - ئايدا، ئۇ يۇرتىغا قايتىشنى قارار قىلدى ھەم ناھايىتى تېزلا شىنجاڭ مېيبىتى شىركىتىدىن خىزمەت تاپتى.

مەمەتئابدۇللا زاۋۇتتىكى خىزمەتداشلىرىنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ ئەتراپتىكى يېزا - بازارلاردىن كەلگەنلىكىنى، يېرىمىدىن كۆپرەكىنىڭ نامرات ئائىلە ئىكەنلىكىنى، بۈگۈنكى كۈندە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئايلىق مائاشىنىڭ 2600 يۈەنگە يېتىپ، ئائىلىسىنىڭ تۇرمۇشىنىڭ زور دەرىجىدە ياخشىلانغانلىقىنى بايقىدى.

«ھازىر كەنتتە بىكارچى ئادەم يوق دېيەرلىك. كەنت ئەتراپىدا ئىشلەيدىغان زاۋۇت بار، كۆپچىلىكنىڭ ھەممىسى تىرىشىپ ئىشلەپ پۇل تېپىۋاتىدۇ. قوشنام ئابلەت ئالمجان ئىلگىرى توكسىلىتمۇ سېتىۋالمايتتى، دورا زاۋۇتىغا بېرىپ ئىشلىگەندىن كېيىن، بىر پىكاپ سېتىۋالدى، يەنە بىر دورا دۇكىنى ئاچماقچى بولۇۋاتىدۇ.» مەمەتئابدۇللا ئەتراپتىكى كىشىلەردىكى ئۆزگىرىشلەرنى ئاغزى - ئاغزىغا تەگمەي سۆزلەپ كەتتى.

ھازىرقى ھالەتنى ئۆزگەرتىشكە تىرىشىۋاتقانلار مەمەتئابدۇللا ئەمەس. 21 ياشلىق ئابلىز مەتتۇرسۇن ئىلگىرى نامرات ئاھالە ئىدى، قاراقاش ناھىيەسى ۋەنفېڭ چارۋىچىلىق تەرەققىيات چەكلىك شىركىتىگە بېرىپ ئىشلىگەندىن كېيىن، بوشاشماي تىرىشىش ئارقىلىق مال دوختۇرىغا ئايلىنىپ، ئايلىق مائاشى 4000 يۈەنگە كۆپەيدى، ھازىر ئىشلەپچىقىرىشقا مەسئۇل مۇئاۋىن مەيدان باشلىقى بولۇپ، ئايلىق كىرىمى 6000 يۈەنگە يەتتى.

خوتەن شىڭگويۈەن يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا تەرەققىيات چەكلىك شىركىتى شۇ جايىنىڭ خاس باقمىچىلىق كەسپىگە تايىنىپ، 1000دىن ئارتۇق نامرات ئاھالىنىڭ كىرىمىنىڭ ئېشىشىغا تۈرتكە بولدى؛ قۇملۇق لوگويۈەن يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى ھەمكارلىق كوپىراتىپى ئېلېكتىرونلۇق سودا سۇپىسى ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش، تەمىنلەش، سېتىشتىن ئىبارەت يۈرۈشلەشكەن تىجارەت زەنجىرى ئورنىتىپ، ئەتراپتىكى 1700 دېھقاننى ئىشقا ئورۇنلاشتۇردى، بۇنىڭ ئىچىدە نامرات ئائىلىدىن 950 ئادەم بار؛ خوتەن بالىم سودا چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى كەنت باشقۇرغان زاۋۇتتىن 11نى قۇرۇپ، نامرات ئائىلىدىن 950تىن ئارتۇق ئادەمنى قوبۇل قىلدى، ئۇلارنىڭ كىشى بېشى ئايلىق كىرىمى 2200 يۈەنگە يەتتى…

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، قاراقاش ناھىيەسى كەسىپ ئارقىلىق ئىشقا ئورۇنلىشىشقا ياردەم بېرىپ، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ئارقىلىق نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، بايلىق ئەۋزەللىكىنى چوڭقۇر قېزىپ، كەسىپلەر تەرەققىياتى بىلەن ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەشنى بىرلەشتۈرۈپ، كەسىپلەرنىڭ ئورۇنلىشىشىنى يەنىمۇ ئەلالاشتۇرۇپ، سەنجۇلياڭ، يۇشىڭيۈەن كەپتەرچىلىكى، ۋەنفېڭ چارۋىچىلىقى، شۇشاڭ لاۋجۇن، شىنجاڭ مېيبىتى قاتارلىق كارخانىلارنى كىرگۈزۈپ، توشقان، كەپتەر، قوي، توخۇ، ئۆردەك، غاز، كالا بېقىش، پىششىقلاش قاتارلىق دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈۋرۈك كەسىپلىرىنى تەرەققىي قىلدۇردى، نۆۋەتتە، پۈتۈن ناھىيەدە سانائەت كارخانىسىدىن 108ى، يېزا ئىگىلىك كارخانىسىدىن 28ى بار، يەتتە كىچىك، ئۇششاق كەسىپلەر باغچىسى، 15 يېزا - بازار يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى بازىرى، 43 مەركىزىي كەنت ئىگىلىك تىكلەش بازىرى قۇرۇلۇپ، نامرات ئاھالىلەرنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىپ كىرىمنى ئاشۇرۇشىغا كۈچلۈك تۈرتكە بولۇندى.

تۈر ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەشنى تايانچ قىلىش

ياشلار زاۋۇتتا ئىشقا ئورۇنلىشىپ كىرىمنى ئاشۇرسا بولىدۇ، كەنتتە قالغان نامرات ئائىلىلەر نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشتا مەبلەغ ۋە تۈر ئارقىلىق يۆلەشكە تېخىمۇ ئېھتىياجلىق.

«بىرنەچچە كۈننىڭ ئالدىدا مەن 90 توخۇ سېتىپ، جۈجە پۇلىنى تاپشۇرۇپ بولغاندىن كېيىن، 4500 يۈەن ساپ پايدا ئالدىم.» قاراقاش ناھىيەسى ئاقساراي يېزىسى خۇمدان كەنتىنىڭ كەنت ئاھالىسى مەمەتئېلى تۇرسۇنباقىنىڭ توخۇ كاتىكى قۇرۇقدىلىپ، يانچۇقى تومپايدى.

بىر قېتىملىق قاتناش ھادىسىسىگە ئۇچراپ، مەمەتئېلى مېيىپلىك سەۋەبىدىن نامراتلىشىپ كەتتى. 2018 - يىلى، «ئەلراينى بىلىش، ئەلگە نەپ يەتكۈزۈش، ئەلنى مايىل قىلىش» بويىچە كەنتتە تۇرۇشلۇق خىزمەت ئەترىتى ۋە كەنت «ئىككى كومىتېت»ى 509 مىڭ يۈەن مەبلەغنى بىرىكتۈرۈپ مەركەزلەشتۈرۈپ ياسىغان 103 قارا توخۇ بېقىش ئەگمە لاپىسى 103 نامرات ئائىلىنى قاپلىدى. قارا توخۇ بېقىشتا بىر يىلدا ئىككى تۈركۈم قارا توخۇنى لاپاستىن چىقارغىلى، ھەربىرىنى 65 يۈەندىن ساتقىلى بولىدۇ، جۈجە ۋە بېقىش تەننەرخىنى چىقىرىۋەتكەندە، ھەربىر ئائىلە بىر يىلدا 9000 يۈەن كىرىم قىلالايدۇ. مەمەتئېلىنىڭ خوتۇنى كەنت ھەمكارلىق كوپىراتىپىدا ئىشلەيدۇ، ئائىلىدا مۇقىم كىرىمى بار. نامراتلارنى يۆلەش تۈرىنىڭ قوللىشىغا تايىنىپ، مەمەتئېلى ئائىلىسى نامراتلىقتىن قۇتۇلدى.

«باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان پۇل شىنجاڭغا ياردەم بېرىش مەبلىغى ۋە ياردەم بېرىش - يۆلەش مەبلىغىدىن كەلگەن، بۇ پۇل چىقىم قىلىنىپ كىرىم قىلىنمىسا بولمايدۇ.» ئاپتونوم رايونلۇق ئەرزىيەت ئىدارىسىدىن خۇمدان كەنتىدە تۇرۇشلۇق 1 - شۇجى لى يۇگاڭ مۇنداق دېدى: جۈجە تارقاتقاندا دېھقان ئائىلىلىرى پۇل تاپشۇرمىسىمۇ بولىدۇ، لېكىن توخۇ سېتىپ پايدا ئالغاندىن كېيىن، دېھقان ئائىلىلىرى جۈجە سېتىۋالغان پۇلنى قايتۇرىدۇ، بۇ پۇل «مەبلەغ كۆلچىكى»گە قايتۇرۇپ كېلىنىپ ئايلاندۇرۇپ ئىشلىتىلىپ، مەبلەغنىڭ يۆلەش ئۈنۈم ئېففېكتى ئەڭ زور دەرىجىدە جارى قىلدۇرۇلىدۇ.

تۈر مەبلىغىنىڭ قوللىشى بولغاچقا، بۇ كەنت ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ كالا، قوي، توخۇ، كەپتەر باقمىچىلىقى، تاختاي پىششىقلاش قاتارلىق سەككىز ھەمكارلىق كوپىراتىپى ۋە بىر نامراتلارنى يۆلەش سېخى قۇردى، پۈتۈن كەنتتىكى 40%تىن ئارتۇق نامرات ئائىلە ھەمكارلىق كوپىراتىپىغا پاي قوشتى، 90%تىن ئارتۇق ئەمگەك كۈچى ھەمكارلىق كوپىراتىپىدا ئىشقا ئورۇنلاشتى.

قاراساي بازىرى دېھقان ئائىلىلىرى ھاۋالىلىك بېقىش بىلەن ئۆزى بېقىشنى بىرلەشتۈرۈش شەكلى ئارقىلىق، نەسىللەندۈرۈش، بورداش، بېقىش، سېتىش بىر گەۋدىلەشكەن چارۋىچىلىق، باقمىچىلىق كەسىپ زەنجىرىنى بەرپا قىلىپ، ئۆزى ئىختىيار قىلغان 2005 نامرات ئائىلىنى ئاز سوممىلىق كرېدىتتىن پايدىلىنىپ باقمىچىلىققا قاتنىشىشقا يېتەكلەپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ كىرىمنى ئاشۇرۇشقا ئۈنۈملۈك تۈرتكە بولدى.

نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنىڭ ئىمكانىيەتلىك سىجىللىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، قاراقاش ناھىيەسى يېزا ئىگىلىكنى كەسىپلەشتۈرۈپ تەرەققىي قىلدۇرۇشنى پۈتۈن كۈچ بىلەن ئالغا سىلجىتىپ، خاس تېرىقچىلىق (باقمىچىلىق) ئورۇنلاشتۇرۇشنى چۆرىدەپ، «كارخانا+ بازا+ ھەمكارلىق كوپىراتىپى+نامرات ئائىلە»دىن ئىبارەت تەرەققىيات ئەندىزىسىنى قوللىنىپ، كەسىپلەرنى توپلاشتۇرۇپ، كۆلەملەشتۈرۈپ يۈرۈشلەشتۈرۈشكە ئۈزلۈكسىز تۈرتكە بولدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، نامرات ئائىلىلەرنىڭ ئىچكى تەرەققىيات ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچىنى قوزغىتىشقا ئەھمىيەت بەردى، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىلدا ئارخىپ تۇرغۇزۇلۇپ كارتا بېجىرىلگەن 22 مىڭ 3 نامرات ئائىلە كەسىپ ۋە تۈرنىڭ تۈرتكىسىدە كىرىمنى ئاشۇردى.

تولۇق كاپالەتلەندۈرۈپ قايتا نامراتلىشىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش

«بەختكە يارىشا ياخشى سىياسەت بار بولدى، بولمىسا نامراتلىق قالپىقىنى قانداقمۇ ئېلىۋېتەلەيتتىم.» دېدى ئاقساراي يېزىسى خۇمدان كەنتىنىڭ كەنت ئاھالىسى تۇنسا روزىمەمەت مۇخبىرغا، بۇلتۇر ئېرى تۇيۇقسىز ئۆلۈپ كېتىپ، ئائىلىسى تۈۋرۈكتىن ئايرىلىپ قالدى. «نامراتلىقتىن ئەمدىلا قۇتۇلۇپ، يەنە قايتا نامراتلىشىپ كېتەمەيدىغاندىمەن؟» تۇنسا كۆڭلىدە خاتىرجەم بولالمىدى.....

ئەھۋالنى ئىگىلىگەندىن كېيىن، كەنت كادىرلىرى دەرھال تەكشۈرۈپ، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش، ياردەم بېرىش - يۆلەش قاتارلىق بىر قاتار تەدبىرلەرنى قوللاندى. كەنت ئۇنىڭغا ياردەملىشىپ دۇكان ئېچىپ بەردى، يەنە بىر لاپاس قارا توخۇ بېقىشقا ياردەم بەردى، يۆلىدى ھەم ئۇنى كەنت پوچتا تېز يەتكۈزۈش كەسپىنىڭ ۋاكالەتچىسى قىلدى، تورda سېتىلغان ياغاچ قاتارلىق مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسىدە ئۇنىڭغا پايدا پىرسەنت ئاجرىتىپ بەردى. دەرىجىگە ئايرىپ كۆزىتىش - ئۆلچەش، ئالدىن سىگنال بېرىش مېخانىزمىنىڭ تەسىرىدە بۇ ئائىلە ئۆزىنى ئوڭشىۋالدى.

نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىش ئالغا سىلجىتىلىپ بۈگۈنكى كۈنگە كەلگەندە، قايتا نامراتلىشىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۆتكەلگە سىجىل ھۇجۇم قىلىش ئوخشاشلا مۇھىم. بۇنىڭ ئۈچۈن قاراقاش ناھىيەسى «قىزىل، قىزغۇچ سېرىق، سېرىق، يېشىل»دىن ئىبارەت تۆت خىل رەڭدە دەرىجىگە ئايرىلغان كۆزىتىش - ئۆلچەش، ئالدىن سىگنال بېرىش مېخانىزمىنى يولغا قويۇپ، ئايدا بىر قېتىم كۆزىتىپ، ئۆلچەپ، نامرات ئائىلىلەرنىڭ يۈزبېرىش ئەھۋالىنى ۋاقتىدا تەھلىل قىلىپ ۋە ئۇنىڭغا ھۆكۈم قىلىپ، ھەرىكەت ھالىتىدە ئىز قوغلاپ، تۈرگە ئايرىپ ياردەم بەردى، يۆلىدى، نۆۋەتتە نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشى مۇقىم بولمىغان ئائىلىلەر ۋە نامراتلىق گىرۋىكىدىكى ئاسانلا نامراتلىشىپ كېتىدىغان ئائىلىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆلچەمگە يەتتى. نامراتلىقتىن چېكىنىپ چىققان نامرات كەنتلەرگە قارىتا، ناھىيە دەرىجىلىك رەھبەرلەر نامرات كەنتلەر بىلەن ئالاقىلىشىش، كادىرلار نامرات ئائىلىلەرنى ھۆددىگە ئېلىش - ئالاقىلىشىش مېخانىزمىنىڭ ئۆزگەرمەسلىكىنى ساقلىدى، ھازىرقى نامراتلارنى يۆلەش سىياسىتىنىڭ ئومۇمىي جەھەتتىن مۇقىم بولۇشىنى ساقلىدى.

دۆلەتنىڭ «ئۈچ رايون، ئۈچ ئوبلاست» بويىچە نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىشتىكى نۇقتىلىق رايون بولۇش سۈپىتى بىلەن، قاراقاش ناھىيەسى «ئىككىدىن غەم قىلدۇرماسلىق، ئۈچتە كاپالەتلەندۈرۈش»نى چۆرىدەپ، بارلىق كەنت، بارلىق دېھقان ئائىلىلىرىنى ئومۇميۈزلۈك قاپلىغان چوڭ رەتكە تۇرغۇزۇپ تەكشۈرۈشنى قانات يايدۇرۇپ، رەتكە تۇرغۇزۇپ تەكشۈرۈپ چىقىلغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى.

ساغلاملىق ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش سىياسىتى ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈپ، «ئالدى بىلەن داۋالاش، ئاندىن ھەق تۆلەش» «بىر تالون» شەكلىدە راسچوت قىلىش مۇلازىمىتى يولغا قويۇلدى؛ تۇبېركۇليوز كېسىلىنى «ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش، ئومۇميۈزلۈك داۋالاش، داۋالاشقا تېگىشلىكلىرىنى تولۇق داۋالاش، مەركەزلىك قوبۇل قىلىپ داۋالاش» خىزمىتى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇرۇلۇپ، «زىچ» داۋالاش ئورتاق گەۋدىسى قۇرۇلۇشى ئالغا سىلجىتىلىپ، ئاساسىي قاتلامدا تۇنجى دىياگنوز قويۇش، جىددىي خاراكتېرلىك كېسەل بىلەن ئاستا خاراكتېرلىك كېسەللەرنى ئايرىپ داۋالاش، قوش يۆنىلىشلىك يۆتكەپ دىياگنوز قويۇش، يۇقىرى - تۆۋەن بىرلىشىپ ھەرىكەتلىنىشتەك دىياگنوز قويۇش - داۋالاش ئەندىزىسى بەرپا قىلىنىپ، ناھىيە، يېزا، كەنت كوللېكتىپ دىياگنوز قويۇش سىستېمىسى ئارقىلىق ئاممىنىڭ داۋالىنىشىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىلدى؛ مائارىپ ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش سىياسىتى ئومۇميۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈپ، مەكتەپتىن چېكىنىشنى تىزگىنلەپ ئوقۇشقا كاپالەتلىك قىلىش يەنىمۇ كۈچەيتىلىپ، مەجبۇرىيەت مائارىپى باسقۇچىدىكى دۆلەت ئورتاق تىل ئوقۇتۇشى ئومۇميۈزلۈك قاپلىدى، نامرات داشۆ ئوقۇغۇچىلىرىغا ياردەم بېرىش ئومۇميۈزلۈك قاپلىدى؛ پۈتۈن ناھىيەدىكى دېھقان ئائىلىلىرىنىڭ تۇرالغۇ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش نىشانى تولۇق ئىشقا ئاشۇرۇلدى؛ ئىچىدىغان سۇ بىخەتەرلىكىنى مۇستەھكەملەش، دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈش قۇرۇلۇشى يولغا قويۇلۇپ، نامرات كەنت، نامرات ئائىلىلەرنى بىخەتەر ئىچىدىغان سۇ بىلەن تولۇق قاپلاش ئىشقا ئاشۇرۇلدى.

شۇنىڭ بىلەن بىللە، قاراقاش ناھىيەسى كۆپ تۈردىكى قاتناش ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇپ، نامرات كەنتلەرنىڭ سەپەرگە چىقىش شارائىتىنى راۋانلاشتۇرۇپ، ئۈچ يىلدا 1775.3 كىلومېتىر يېزا تاشيولى ياسىدى. ھازىرغا قەدەر، پۈتۈن ناھىيەنىڭ تاشيول ئومۇمىي مۇساپىسى 5918 كىلومېتىرغا يېتىپ، پۈتۈن ناھىيەدىكى ئاممىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشىغا يول ئېچىپ بەردى.

نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۆتكىلىگە ھۇجۇم قىلىشنىڭ تاماملىنىش مەزگىلى يەنە يېزا - كەنتلەرنى گۈللەندۈرۈشنىڭ باشلىنىش مەزگىلى. قاراقاش ناھىيەسى ئالدىن پىلانلاشتا چىڭ تۇرۇپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەش ۋە نامراتلار سانىنى ئازايتىش يېڭى ئىستراتېگىيەسىنى «14 - بەش يىللىق» يىرىك پىلان ۋە يېزا - كەنتلەرنى گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيەلىك يىرىك پىلانغا كىرگۈزۈپ، كەسىپلەرنى جىپسىلاشتۇرۇش، ئىختىساسلىقلارنى جىپسىلاشتۇرۇش، يىرىك پىلاننى جىپسىلاشتۇرۇش، تەشكىللەشنى جىپسىلاشتۇرۇش، سىياسەتنى جىپسىلاشتۇرۇشنى ياخشى تۇتۇپ، يېزا - كەنتلەرنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن پۇختا ئاساس سالدى.